

KÜLÜGY-HADÜGY

Budapest, 1914. június 14-én HETI SZEMLE I. évfolyam, 8 szám

Szerkeszti: Szilágyi Lajos dr., cs. és kir. kamarás.

o

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Népszínház utca 16

Előfizetési ára: negyedévre 4 K, egész évre 16 K. Egyes szám 30 fillér. Vasárnaponként jelenik meg. Telefon: József 51-15

FELHÍVÁS.

Az új katonai bünvádi perrendtartás életbeléptetése folytán lapunk mai számában „Igazságszolgáltatás” rovatot nyitottunk, melyben a katonai judikatura kérdéseivel, érdekes jogesetekkel kívánunk foglalkozni.

Felkérjük a magyar hadbírák kiváló tisztikarát, s a magyar ügyvédi kar azon t. tagjait, kik a katonai védői tisztre jelentkeztek, hogy értékes közleményeikkel lapunk hasábjait megtisztelni méltóztassanak.

Budapest, 1914. június 14-én.

A Külügy-Hadügy szerkesztősége.

Delegáció után.

Magyarországra csak vendégszerpelni jár Európa. Míg a delegációk ülésesei tartanak, magas és magvas viták, sőt az európai sajtóban komoly újságcikkek is nyomós érvekkel hirdetik, hogy a dunaparti metropolisra van függesztve a kulturvilág figyelme. És nemcsak a balkáni konkokban, hanem még a valóságos császári rezidenciákban is feszülten hallgatják, hogy mit szól a magas diplomáciához és a hármasszövetség hadseregeihez X. Y. magyar országgyűlési képviselő. Míg az osztrák delegátus urak körünkben időznek, addig nemcsak ők csinálják Budapest hön öhajtott idegenforgalmát, hanem e sürgős-forgásba belevegynének a diplomáciai frakkokon kívül még Boszniának fezes, turbános, ősi nemzeti viseletében pompázó törökjei is. Ám mindez csak ideig-óráig tart. Az nap, mikor a monarchia külügyminisztere és hadügyminisztere a többi közös faktorokkal meg a bécsi Reichsrat fiókparlamentjével visszautazik Bécsbe, az Európa közepén fekvő Budapest alól kiszalad maga — Európa. Megszűnik minden kapocs, ami néhány héten át a legszorosabb köteléssel füzte Magyarországot a világtörténelmi nagy problémákhoz, melyeknek megoldásában vajdák minden művelt nemzetnek népe. A Kárpátok és Duna—Tisza mentén mintha nem tudnák az emberek, hogy puskaporos hordókkal van aláaknázva a művelt emberiség minden gondja, vágya és reménye, hogy az aknák köz-

vetlen-közelében már-már felsercen egy-egy kanóc meggyujtott világa, hogy éppen elegendő egyszerű véletlenség vagy jól kiszámított — ügyetlen mozdulat arra, hogy Európa háborus izgalmak mindent megemésztő lángjába boruljon. Itt a népek erdejének kellős közepén, hol mindenkor átvezetett a hadak utja, úgy élnek, tereferélnék, vitáznak, rágalmaznak és verekednek az emberek, mintha ahhoz, ami itt történik senkinek köze nem lenne és mindaz, miért törekszik, dolgozik, harcol és vérzik az emberiség: megtörne, elsimulna a hármasszög és négy folyam mentén.

Ugy tűnik fel nekünk Magyarország mai közéleté, mintha közvetlen az elsüllyedés előtt ott mulatna az Empress of Ireland nagy szalonjában. Csak frakk, dekoltázs, női kacaj és a flirt ötletes és mulatságos tereferéje hangzik és a remek terem fényárban uszik. De hogy alig néhány méternyire jeges árban, ködruhában és jégpáncélban a Halál kuszik, arra senki se gondol. Pedig ott fenn a parancsnoki hidon, a süket, sötét éjszakában már vészszipok sikongása hangzik, de ezt a táncoló tülekedők tömkelege nem igen hallja. Ők csak majd akkor ébrednek a szomorú valóra, ha szemtől-szembe meglátják a külvilágnak, a népek nagy oceánjának jeges áriát, de már akkor késő lesz.

Amióta lapunk rászállt a magyar közvélemény vizeire, azóta nem szünnünk beharagolni a fekete magyar éjszakába: magyarok vigyázzatok! Itt az idő most vagy soha! Ha élni akartok tovább is nemzeti életet: védiétek az életet. Ha Európa csak néhány hétig mulat is nálatok, ti ne felejtkeztek meg se munkátok, se alvástok, se vigadástok, se tülekedésetek közben, hogy részesei, döntő faktorai vagytok egy nagyhatalomnak, melyre tenekedik millió ármány és alattomos sötétben bujkáló rosszakarat.

Itt Európa közepén nem lehet páholyból és fordított gukkeren át nézni népek és nemzetek nagy csatáját. Itt verekedni kell. Mert ha nem, úgy — el lehet e nemzetnek veszteni nemcsak gazdasági erejét, hanem pusztá életét is egy olyan háboruban, melyet nélkülünk, de a mi bőrünkre vívnak Európa többi népei.

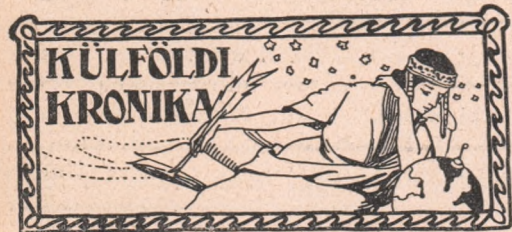
De még abban az esetben is, ha sötétfeketén látnánk és ráncáfolna váratlan ködöszlás, jéghegy-olvadás és ha tava-

szi verőfényben tiszta kék égre is virradnánk, még ez esetben is: a népek oceánján csak úgy haladhatunk, ha nagy erővel és imponáló gesztusokkal törünk nagyhatalmi céljaink felé. Mert előbb-utóbb a magyar közvéleménynek is meg kell tanulnia, hogy csak annak a népnek van jövője, amelynek nagyhatalmi céljai vannak. Itt, Európa közepén, Magyarország földrajzi területén csak egy erős és jövő terveiben céltudatos nagyhatalom állhat gáttörőként a germánság és szlávság világoceánjai közé.

Meg kell tanulnia a magyar közvéleménynek, hogy minden reménysége és bizalma: hadserege. És hogy erre támaszkodva nyíltan hirdetheti, hogy mint minden nagyhatalomnak, úgy neki is kifelé gravitáló céljai vannak. Ausztria ipara, Magyarország mezőgazdasági termékei új piacokat keresnek és a két ország legszörnyűbb átká: a kivándorlás is a legtermészetesebb megoldásra vár. Magyarország földrajzi helyzete, nemzeti történelme diktátorikusan írják elő a monarchiának, hogy produktív nagyhatalmi céljait a keleten keresse. Nyugaton ám legyünk a legutolsó, de a keleten mi legyünk a legelső nagyhatalom. A monarchia világtörténelmi hivatása, hogy a nyugattól tanuljon, a keletet tanítsa. Eddig Európa a keleti kérdés borzalmaival ismerte csak. Magyarországnak és Ausztriának célja és kötelessége a borzalmak földjén az emberi kultúra vetését elhínteni.

A mi lapunk vészben és viharban, de akkor is, ha a monarchia hajója csön-des vizekre száll, ott van a legmagasabb fődélzeten, hogy kémlelje a láthatárt és kongassa a vészharangot, ha akár az elemek, akár az emberek vészes szándékkal közelednek. De súlyos, emberfeletti munkáját egymaga nem végezheti. Azokat hívja maga mellé, kik a nemzetmentés munkáját nem éppen csak akkor végzik, mikor delegációs ülésezések alkalmával a művelt világ figyelme rajtuk pihen. Akik a delegációban aggódtak a monarchia sorsáért, küzdöttek a hadsereg harc-készségeért, államférfiai munkájukat ne függeszték fel a legközelebbi delegációkig. A Külügy—Hadügy, ha szerény keretekben is, de azért mégis azokért az eszmékért és tervekért harcol, melyek ez államférfiak lelkiismeretét és tettvágyát fűtik. Lapunk hasábjain hadd gyuljanak ki nagyhatalmi hálónknak őrtüzei, hogy azok fénye bevilá-

gitson a fekete, ködös éjszakába, rá-
lövellen a jövő útjára és figyelmeztet-
sen a védelemre, a veszedelmekre és a
mindenfelől ránkleselkedő végzetre...

Mikor a tragikus sorsu mykénei ki-
rály, Agamemnon visszatért a trójai
háborúból, hiába figyelmeztette őt a
láttnoki erejű Kasszandra reá leselkedő
orgyilkos kezekre, Agamemnon kacag-
gott és vele Argos és vele Mykéne
Kasszandra sötét jóslata úgy szállt el,
mint a mindenségbe foszló fekete fel-
hő... Kasszandrának nem hitt senki.
Kasszandrának ma sem hisz senki...

... És mikor május 31-iki számunk-
ban megirtuk, hogy hű szövetségesünk,
Olaszország, elárul bennünket Albániá-
ban, mindenki hitetlenül csóválta a fejét.
Az események logikus sorrendje, apró,
rejtett szavak és mozdulatok, áruló
szimptomák, könnyen rejtőző kicsiny-
ségek összevetéséből alakult ki a króni-
kás előtt a helyzet. És senki nem hitt
a krónikásnak. Mit is mondtunk? „Ali-
otti, az olasz követ tanácsolta Vilmos
fejedelemnek és családjának, hogy ide-
gen hajóra meneküljön. És pár óra mul-
va, amikor Vilmos fejedelem már elég-
gé kompromittálva volt saját népe és
hazája előtt, ő tanácsolta a visszaté-
rést.“

... „Esszádöt elfogni jók voltak az
csztrák-magyar tenészerészkatonák...
És akkor jelentkezett az olasz jóbarát,
aki megmenti Esszádöt, hajóján védel-
met nyújt neki, barátságosan fogadja
őt Itáliában...“ „A „bajkeverő“ és „za-
varcsináló“ monarchia elfogatta Essza-
döt, de a „tapintatos“ Olaszország, signor
Aliotti képében megjelent és menedéket
adott neki. Senki se vette tulságosan
komolyan ezt a kombinációt, senki, a
világsajtóban nem érezte meg a valósá-
got a mi szavunk mögött. Alig telt el
egy hét, az események döbbszerűen
gyors torlódása igazolta a mi logikán-
kat. Berlini diplomáciai körökhöz kö-
zelálló német lapok sajnálkozva kezd-
tek ráeszmélni arra, hogy Aliotti olasz
követ tulságosan egvéni politikát foly-
tat Albániában. Hogy enyhén szólunk,
a hármasszövetség érdekeivel ellentétes
politikát. Pár nap múlva a tekintélyes
Neue Freie Presse már konkrét formá-
ban jelenti ki, hogy Aliotti intrikál a
monarchia ellen. Hogy rossz szelleme
a fejedelemnek és egész agilitása, bará-
rátkozása a főkelőkkel, szimpátiái
Esszád iránt, átlátszóan rossz és agva-
fúrtan balkezes tanácsai, amiket Wied
Vilmosnak ad, csak arra valók, hogy a
német herceget lehetetlenné tegyék Al-
bániában. Mit is irtunk mi két hét előtt?
„Bármit mondjon is a nyájas marchese.
San Giuliano, aggódva nézik őt azt,

hogy a független Albánia támpontja le-
gyen monarchiánknak az Adria bejárá-
tánál. Társunk a hármasszövetségben
azt szeretné, ha bezárhatna bennünket
az Adriára“. „Mivel Berchtold megte-
rentette a független Albániát, az olasz
szeretné lejártni...“ „Ezért kellett a
mostani zavarokat is úgy inszenzálni,
hogy mi készítettük elő a puccsot Esz-
szád ellen...“ „És Vilmos fejedelem
nem veszi észre, hogy az olasz diplo-
mata őt lehetetlen helyzetbe ugratja be-
le, hogy lejárassa...“ Az olasz lapok
szövetséggellenes magatartása, San Giu-
liano kétszínű nyilatkozatai a kamará-
ban és a bekövetkezett események igaz-
oltak bennünket. Az albán csendőrség
letartóztatta Muricchio olasz ezredet,
Aliotti barátiát, mert tetten érte, amikor
fényjeleket váltott a sijaki országuton
táborozó főkelőkkel. Elkobzott levelei
között nagyon kompromittáló irásokat
találtak... Mit is irtunk erről az ur-
ról? „A főkelőkkel Muricchio ezredes
és Moltedo őrnagy, két olasz tárgyal...“
Ennek az urnak a szereplése már gva-
nut keltett bennünk két hét előtt, amikor
az ő nevét talán csak mi ismertük. És
a durazzoí események igazolták gva-
nunkat... Olaszország signor Aliotti
és más ügynökei segítségével a legsze-
mértetlenebbül paktál a lázadókkal,
akiknek valóságos követük és megha-
talmazott miniszterük Rómában Esszád
pasa, kit száműzött felségáruló létére
hivatalosan fogad az olasz külügymi-
niszter... Hiszen Esszád pasa nagyon
jól tudta, mit cselekszik, amikor elfoga-
tása után olasz hajóra való szállítását
kérte...

... Aliotti és Olaszország a kis al-
bán állam rossz szellemei és a monar-
chia ellenségei, akiknek sokszínű intri-
kált és fondor mesterkedéseit hiába tár-
tuk a világ szeme elé, senki sem hitt ne-
küink, amíg az események gyors egv-
másutánja nem igazolta a mi ítéletünk
helyességét.

*

Az általános fegyverkezés, az alaku-
ló európai szövetségek és a várható bo-
nyodalmak a kis államokat, az eddig
semleges országokat is fokozott cse-
lekvésre kényszerítik. A világsajtó tele
van a svéd és norvég fegyverkezés hí-
reivel. És most arról érkezik híradás,
hogy az északi kis államok szövetségre
lépnek egymással, a keleti és északi
tenger vidékének békéje és semlegessé-
ge érdekében. Ha ez a szövetség meg-
alakul, akkor bizonyára parancsoló
szükség diktálja születését. És ha
Észak békéjét biztosítani akarja Svéd-
ország, Norvégia, Dánia, Hollandia és
Belgium, akkor bizonyos, hogy ez a
béke és ez a semlegesség nagy veszély-
ben forog. Vajon melyik hatalom lehet
az, amely veszélyezteti Észak kis álla-
mait? A német? Németországnak nem
lehetnek hódítási tervei Európában és
ezek a Németországgal határos kis ál-
lamok mindég biztonságban érezték
magukat. Most sem a német hatalomtól
való félelem fűzi őket szövetségbe. Az
új alliance hátterében az orosz vesze-
delem réme áll. Oroszország ki akar-

ja építeni balti flottáit, amely eddig is
meglehetősen erős volt és az a türel-
metlen vágva, hogy egvedüli urrá le-
gven az Északon.

Ez a mohó törekvés abból is látszik,
hogy Svédországban erős, költséges
kémszervezetet tart fenn. Egy szépsé-
ges orosz nagyhercegnő most vált el
svéd hercegi urától, mert összeköttetés-
ben állott a svédországi orosz kémek-
kel...

... A türelmetlen és ijesztgető orosz
hatalom imperialisztikus vágyainak
sakkbantartására készül ez az északi
szövetség, amely megdöbbsentheti Orosz-
országot, az elbizakodott cári politikát.
Mert, hogy ez a szövetség mennyire
ellene irányul, azt mi sem bizonyítja job-
ban, mint az, hogy a beteg svéd király
fáradtságos utra kél, eljön az osztrák-
magyar monarchia leendő urához Ko-
nopistba, hogy ott találkozzék a német
birodalom hatalmas császárával, aki
pedig magával hozza a német flotta fe-
jét, Tirpitz admirálist. A konopisti talál-
kozón az öt északi állam új szövetsége
szorosan bekapcsolódik majd a hárm-
masszövetség barátságába és érdek-
szférájába. És ezzel a ténnyel végleg el-
dől a triple entente és a hármasszövet-
ség eddig vitás mérlegkérdése a mi ja-
vunkra. Számítsuk még azt is, hogy
Anglia minden érdeke ellenére, csupán
ideig-óráig lézeng a hármasszövet-
entente keretében és hamarosan értékes táma-
sza lesz az északi népek szövetségének.
Végül Oroszország teljesen magára ha-
gyatva, elszigetelten áll majd szemben,
csupán a francia pénz barátságára utal-
va, egész Európával. Európa északi,
nyugati és déli részének erős, kulturált
hadseregeivel, magasabb erkölcsi és
műveltségi fokon álló népeivel. Hogy
Oroszország mennyire érzi ezt, annak
bizonyossága lehet az is, hogy minden
áron meg akarja szerezni a hármasszö-
vetség sarkában fölcseperedett Romá-
nia rokonszenvét. De ha Románia erős
kapcsolatba kerül a cári birodalommal,
akkor meg fog hiúsulni a román-török-
bolgár balkáni hármasszövetség.
És akkor a hármasszövetség játszva
szerezheti meg az elmúlt török-bolgár
szövetség barátságát politikai és gaz-
dasági téren úgy, mint a végső eszkö-
zök, a katonai akciók terén. És akkor
egy nagyszerű békemű válik valóra a
diplomácia és a szuronyok jóvoltából.
Európa szívében, mint megbonthatatlan
egység áll majd a hármasszövetség ha-
talmas teste. Északi határain szoros ha-
rátságban az öt kis állam északi szövet-
ségével, délkeleten pedig testvéri kap-
csolatban a Balkánt sakkban tartó török-
bolgár szövetségével. Oroszország
pedig néhány kétes értékű kis balkáni
csemetéjére utalva, egvedül áll majd
a Kelet határain, mindörökre befagyott
törekvésekkel, saját hatalmába bele-
veszve, belső harcok mérgében pusztul-
va. Oroszország elveszti a talajt maga
alól, Oroszország teljesen kikapcsoló-
dik Európából. És kérdés, vajon a ha-
talmas birodalom leigázott tízmilliói, a
lengvelek, az ukrainiták, a finnek, lap-
pok, livek, észtek és a szibériai törzsek,

a hatalmas turáni tömegek nem ébrednek-e egyszer öntudatra, hogy az Európából kirekesztett, magárahagyott moszkovita uralmat minden oldalról bekerítve, új életre ébredő nemzeti erejükkel minden időkre megsemmisítsék az orosz zsarnokságot.

Budapest, 1914. június 12.

ssa.

Quod non!

A Bécsben megjelenő Militärische Rundschau, mely folyó év április 1-ig a hadügyminiszter félhivatalos lapja volt, azóta pedig magánvállalkozók magántulajdona, az utóbbi időben ismételen kvalifikálhatatlan támadást intézett a magyarság ellen.

Méltóan kitűzött nagy és nemes céljainkhoz, kerülni kívánjuk a hírlapi polémiait, még se térhetünk szótlannul napirendre oly események felett, melyek a hadsereg belső egységét, a tisztikar példás egyetértését komolyan veszélyeztetik s a magyar nemzeti érzést és önérzetet támadják meg.

„Quod non“ a címe annak a legújabb szellemi terméknek, melyben a M. R. az Erdélyi szövetség programjáról ír.*)

Kívül esik e cikk és rovat keretén maga a szövetségi program. De nem is az a lényeg, hanem a sérelem, mely e magyar szövetség intencióiba olyat magyaráz bele, ami a legtávolabbi ötölük áll. A M. R. a románnyelvű tisztek áthelyezésére vonatkozó óhaját esküszegéssel való meggyanúsításnak mondja, majd így ír a magyarokról:

„A hitszegés ördöge csak egyszer, Istennek hála, régmúlt napokban, jelent meg közöttünk, midőn lelkiismeretlen népármítók álbölcselkedő dogmatikával a jogtalanságot joggá fordították át és skrupulózus megtévesztési művészettel a politikailag tapasztalatlan harcosok szeméire kendőt kötöttek rá. Ez egyszer volt. Ha jól emlékszünk, éppen ezeknek a „hazafiaknak“ kik most becstelennel Kassandra kiállításait hallatták, az elődei voltak azok, kik negyvennyolcban az esküszegést és a mazaárulást irták zászlóikra. Kinek vaj van a fején, ne álljon a napra!“

A közszellemre és egyetértésre, mely hadseregünknek mindenkor jellegzetes dísze volt, vésszesen károsnak tartjuk, ha egy újság, — mely cikkeiben minduntalan a „k. u. k. Armee“ nevében szól, — ilyen módon hinti a konkolyt és izgat a monarchia belső békéje ellen.

* „Erdély intenzivebb katonai védelme, egy második erdélyi hadtest felállítása és a román nemzetiségű tisztek áthelyezése“.

Kézi gránátok.

Nem sokkal a lőpor feltalálása után, a 15. században készültek az első kézi gránátok, puskaporral töltött vas-, cserép- vagy üveggolyók, melyeket válogatott katonák, a gránátosok, szabadkézből dobtak az ellenség felé, miután előbb meggyújtották a gránát kanócat.

Veszedelmes fegyver volt ez már akkoriiban is, veszedelmes elsősorban arra, aki a gránátot dobta. Sokszor megesezt, hogy a gránát időelőtt robbant s szétépte a gránátost s a közelében állókat. Tulhosszu kanócnál viszont előfordult, hogy a gránát az ellenség soraiban sem robbant fel rögtön, úgy hogy kellő hidegvérrel ismét vissza lehetett dobni. Előfordult végül még az az eset is, hogy a gránátos megsebesült, mielőtt a már meggyújtott gránátot eldobhatta volna s akkor az a saját csapatok soraiba esett. A kanócos gránát sok hátránya már akkor arra bírta a puskamivéseket, hogy csapódó gyújtóval lássák el azokat, de az akkori fegyvertechnika nem tudta ezt a feladatot kielégítő módon megoldani. Az ilyen csapódó gránátok vagy egyáltalán nem robbantak fel, vagy pedig robbantak akkor is, ha a gránátos véletlenül elejtette a veszedelmes szerszámot.

E sok veszéllyel szemben a kézigránát nem is hajtott valami nagy hasznot. Miután nem lehetett messzire dobni, nem is lehetett tőle nagy hatást kívánni mert akkor a robbanás a saját sorokban is kárt okozott volna. A gránátosnak amugy is meg kellett fordulnia, amikor a gránátot eldobta, hogy a szilánkok ellen védekezék. A hatás tehát csak lokális lehetett. Akinek közvetlen közelében felrobbant, azt darabokra tépte, de pár méter távolságban már teljes biztonságban lehetett tőle mindenki. Nem csoda tehát, hogy a kézigránátok eltűntek, s a vakmerő gránátos csak mint elitescapat szerepelt tovább, anélkül azonban, hogy továbbra is használta volna ezt a kétes értékű szerszámot.

Egyszerre csak az orosz-japán háboru idején hirül hozták a lapok, hogy az oroszok s a japánok a Port-Artur erődítményeiért vívott keseredett harcokban felelevenítették ezt a régi harceszközt. Több ízben megesezt ott, hogy az ellenfelek hónapokon keresztül alig pár méterről néztek egymással farkasszemet. Ilvenkor minden fegyver jó volt, még a lasszó is. Egy ilyen alkalommal került elő megint a kézi gránát is. Egy kisebb japán csapat, mely egy orosz erőd ellen intézett rohamot, megrekedt az erőd falában s nem tudott se előre nyomulni, se visszavonulni. Késébeesett helyzetükben arra a gondolatra jött valamelyikük, hogy az utászok magukkal hozott robbantószenecéit gyújtózsínórral ellátva, az oroszok közé dobják. A kísérlet, melyet a szükség parancsolt, bevált s ettől kezdve oroszok és japánok egyaránt éltek ezzel a harceszközzel, melyet eleinte robbantó szelencékből rögtönöztek, majd a

japán várakban állítottak elő. Kitalálták akkor egyuttal a kézi gránát elleni védekezés módját is. A japánok pl. támadó árkaikat dróthálókkal fedték be.

Azóta megint divat lett a kézi gránát, de legtöbbit a Balkán banda-harcaiban szerepelt. Nagy jelentőségre azonban nem tudott vergődni, alkalmi fegyver maradt, melyet talán erődítmények és várak körüli harcokban, rajtaütéseknel és éjjeli támadásoknál lehet használni, esetleg léghajókból és repülőgépekből hajtani. De a gránát semmiesetre sem fogja a modern harcot valami különösen félelmetes jelleggel felruházni. Fellelleges az aggodalom, hogy egy pár merész ember néhány kézigránáttal sosem látott pusztítást fog sorainkban okozni, mert a mai kor modernizált kézi gránátjai sem sokkal különbek, mint a középkoriak.

A csekély haladás első sorban abban mutatkozik, hogy a gránátok kezelése lett veszélytelenebb. Először is a csapódó gyújtókat tökéletesbitették oly módon, hogy a gránát egyrészt biztosan robban, ha a földre hull, mert rakétaszerű farka segélyével mindig csucsával éri a talajt, bármint dobják is. Ezzel szemben nem robban akkor, ha véletlenül elejtik, mert a gyújtó biztosítva van s ez a biztosítás csak akkor szűnik meg, ha az eldobott gránát már néhány méterre repült. Ezt úgy érik el, hogy a gránáthoz néhány méteres zsinórt erősítenek, melynek másik vége a „gránátos“ kezére van kötve. Amint dobás közben ez a zsinór megfeszül, kiránt a gránátból egy szeget s ezzel megszünteti a gyújtó biztosítását, mely ezután, földet érve, robban.

A kanócggyújtású kézi gránátokat is tökéletesbitették még pedig úgy, hogy a kanócot dörzsölő gyújtó segélyével az eldobás alkalmával automaticze zsinórral gyújtják, úgy, mint ahogyan a csapódó gyújtó biztosítását oldják fel. Az ilyen modern szerkezetek mellett, melyekkel első sorban egy Aasen nevű dán mérnök foglalkozik nagy előszeretettel és jó sikerrel, még mindig megvannak azok a kezdetleges kanócggyújtós és rögtönzött csapódó gyújtóval ellátott szerkezetek, melyeket már a 17. században ismertek és használtak. Ide tartozik első sorban valamennyi u. n. rögtönzött kézi gránát, mert sok állam nem is tartotta szükségesnek, hogy más löszermódjára gvárilag készítsen kézigránátot s tartson belőlük készletet. Így pl. nálunk sincsenek rendszeresített kézigránát minták, csak utasításaink vannak arra nézve, hogy miként kell ilvenciket rögtönözni. Ismeretes, hogy ilyen alkalommal nemrégiben az obudai utászgyakorlótéren katasztrófa is történt. A legnagyobb előszeretettel még Franciaország viseltetik a kézigránátok iránt, a többi állam többé-kevésbé ösztönt érdeklődik e katonai divatcikk iránt, nehogy maradinak lássék. A jövő háboruinak győzelmét azonban semmi esetre sem fogják a kézigránátok eldönteni.

Az önkéntes betegápolás.

Az egész nemzet hálája kell, hogy körülvegye társadalmi kitünőségeinknek azokat a hazafiasságtól és tiszta emberszeretettől áthatott tagjait, kik a Vöröskereszt-egylet fejlesztésén, nagy és nemes céljai elérésén önzetlenül fáradoznak.

Különösen a mi közömbös, magyar társadalmunkban, melyben a politika, a pártok harca és a napi események szenzációi állanak a közérdeklődés hemlokterében, kétszeres érdem: a vöröskereszt jelvényének támogatása. A legteljesebb elismeréssel kell tehát mindazeknek adóznunk, kik ezt a jelvényt fennen hordozzák, s a díszes társaságnak, mely köréjük csoportosul.

Ünnepi hangulatba ringatott bennünket az egylet legutóbbi közgyűlése is, Fenséges Ferenc Szalvátor királyi herceg jelenléte, az ott elhangzott magas szárnyalású szónoki remekművek,*) de ünnepi hangulat fog el mindannyiszor bennünket, valahányszor e humánus intézményről, s annak működéséről hírt hozhatunk.

Ma arról a nagyarányú mozgalomról emlékezünk meg, melynek dr. Dollinger Gyula egyetemi tanár volt a szervező lelke s amely az önkéntes betegápolónok számát a folyó évben 1084 urnővel szaporította.

A milliós hadseregek korában s a modern lőfegyverek pusztító hatása mellett el lehetünk rá eleve készülve, hogy ha a háború réme ránk szakad, mintegy 100.000 sebesült és 250.000 ápolásra szoruló beteg katonánk lesz. A hadszíntér helyétől függ, hogy mennyi jut ebből Magyarországra, mennyi a monarchia másik államára; de előre is megállapítható, hogy a sebesültek és betegek ápolására a katonai betegápolónok és a hivatásos betegápolónokon kívül mintegy 7000 önkéntes betegápolónőre lesz szükségünk.

E szükséglet ijeszto mérve teremtette meg az önkéntes ápolónok toborzásának és vele a március elsején megkezdett tanfolyamoknak gondolatát. — 44 vidéki kórházban, 7 fővárosi kórházi sebészeti osztályon, a kolozsvári és két fővárosi egyetemi sebészeti klinikán, összesen 54 helyen indult meg az oktatás, mely a hat heti oktatási idő elmultával a hazának 1084 betegápolónőt adott.

Tekintélyes a szám, önmaga beszél. Dicséri a szervezéssel fáradozók ügyességét, a vezetőség agilitását, az orvosok önzetlen munkásságát. Csak kötelességeinknek tesszünk eleget, mikor a tanfolyamokat tartó orvosok neveit városonként felsorolva e lap hasábjain közreadjuk.

Baja. Róna Dezső dr. igazg. főorvos, Dömötör Kálmán dr. osztályos főorvos. — **Balassagyarmat.** Dr. Bogdán Aladár

*) Gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. püspök beszédét a május 31-i, báró Hazai Samu v. b. t. t. honvédelmi miniszter beszédjét június 7-i számunkban hoztuk.

igazg. főorvos. — **Brassó.** Dr. Brano-watzky Gusztáv igazg. főorvos, dr. Jekelius Alfréd főorvos. — **Budapest.** Dr. Dollinger Gyula m. kir. udv. tan., egyet. ny. r. tanár, Holzwarth Jenő dr. egyet. m. tanár, klinikai adjunktus, Dollinger Béla dr. egyet. tanársegéd, az orthopédia vezetője, Diel Lajos dr., Elischer Ernő dr., Halász Margit dr., Hentz Győző dr., Pauli József dr., Petz Aladár dr., Rösler Frida dr., Matu-sovszky András dr. műtönövendékek. Borszék Károly dr. egyet. rk. tanár, Mutschenbacher Tivadar dr. egyet. tanársegéd, dr. Hüttl Tivadar, Hortobágyi Béla dr., Tyovity Náda dr. műtör-orvosok. Dr. Imrédy Béla igazgató-főorvos, dr. Lumniczer József m. kir. udv. tanácsos, kórh. főorvos, dr. Walla Béla kórh. főorvos, dr. Rapcsák Lajos kórh. intező főorvos, dr. Botzenhardt Ferenc kórh. főorvos, dr. Szöllősy Lajos kórh. Röntgen-lab. vezető főorvosa, Kehrling Károly dr., Kerekes László dr. kórházi orvosok, Ibrányi Alice ápolónő főnökasszony és báró Fiáth Mária intező néne. Dr. Hüttl Hümér egyet. m. tanár, főorvos, dr. Keppich József műtör-alorvos, dr. Giurgiu János műtör, dr. Kovács József műtör, segédorvosok, dr. László Benő m. kir. honvéd ezred-orvos, dr. Várkonyi Harry műtör segéd-orvos. Dr. Pólya Jenő egyet. m. tanár, főorvos, dr. Vigyázó Gyula alorvos, dr. Takács Zoltán, dr. Spiegel Béla segéd-orvosok. Dr. Winternitz Arnold egyet. m. tanár, főorvos, dr. Skoff Tibor műtör alorvos, dr. Schischa Lipót segédorvos. Dr. Kuzmik Pál egyet. tanár, főorvos, dr. Lobmayer Géza egyet. tanársegéd, dr. Tóthfalussy Imre műtör oszt. alorvos, Spargnapane Theofil dr. cs. és kir. sorhajóorvos. Dr. Manninger Vilmos egyet. m. tanár, főorvos, dr. Borgyoski Milyoi, dr. Biró Ernő kórházi orvosok. Alapv Henrik dr. egyet. m. tanár, főorvos, dr. Benedict Henrik egyet. m. tanár, főorvos, dr. Molnár Béla, dr. Hesser János alorvos, dr. Jordán Viktor, dr. Rottmann Dezső, dr. Somogyi Sándor segédorvos. — **Déva.** Dr. Mótz Miklós igazg. főorvos, dr. Mende Manó kórh. másodorvos, dr. Kozma Péter József kórházi segédorvos. — **Debreczen.** Dr. Kenézy Gyula m. kir. udv. tanácsos, igazgató tanár, dr. Csikos Sándor kórh. főorvos, dr. Langfelder Arthur cs. és kir. törzsorvos, dr. Szász Adelf és dr. Berényi István. — **Érsekújvár.** Dr. Hückl Ernő igazg. főorvos, dr. Nesztlinger Miklós ny. városi orvos, dr. Herveth Miklós ny. v. orvos, dr. Bartha Leó, dr. Weisz K. — **Eger.** Stészel Sándor perjel, kórh. igazgató, dr. Horváth Géza kórh. főorvos, dr. Glósz Kálmán városi főorvos, dr. Horváth Gézáné orvosnő. — **Esztergom.** Dr. Gönczy Béla igazg. főorvos, dr. Berényi Zsigmond városi orvos, dr. Hamza József kórh. segédorvos, dr. Huszár Gyula járási orvos, dr. Vándor Ödön kórh. alorvos. — **Gyöngyös.** Dr. Frindt József igazg. főorvos, dr. Kort-sák Rezső, dr. Gyulai László, dr. Molnár Scma, dr. Weiss Miksa osztály-orvosok. — **Győr.** Dr. Petz Lajos igazg.

főorvos, dr. Földes József kórh. fő-orvos, dr. Mráz Gallus segédorvos, dr. Schnurr Károly cs. és kir. segédorvos helyettes, dr. Rottenberg Gyula I. o. főtörzsorvos, dr. Klein Eberhard ezred-orvos, dr. Köninger Miklós. — **Gyula.** Dr. Chrapek Jenő műtör kórh. alorvos, dr. Kun Pál, dr. Békés Dezső kórh. fő-orvosok, mint előadók és dr. Berkes Sándor kórházi igazgató. — **Hódmező-vásárhely.** Dr. Genersich Antal igazg. főorvos, dr. Strantz Gyula főorvos, dr. Weisz Sándor alorvos, dr. Schlesinger Marcel alorvos. — **Ipolyság.** Dr. Kováts Sebestény Endre kórh. igazgató, dr. Wertheimer Ernő, dr. Himmler Sándor, dr. Rózsa Zsigmond. — **Kaposvár.** Dr. Szigeti Gyula Sándor kórh. igazg. főorvos, dr. Preusz Jenő, dr. Glós Géza, dr. Vecsey Lajos kórh. segédorvosok. — **Kolozsvár.** Dr. Engel Gábor igazgató, dr. Makara Lajos egyet. ny. r. tanár, dr. Vidakovich Kamill egyet. m. tanár, dr. Krcsméry Károly tanársegéd. — **Komárom.** Dr. Lipscher Mór ig. főorvos, dr. Krauss Arthur, dr. Singer Dezső kórh. orvosok. — **Korompai-vasgyár.** Dr. Vadas Vilmos vezető főorvos. — **Losoncz.** Dr. Félegyházi Ernő kórh. igazg. főorvos, dr. Korbácska Arthur kórh. alorvos. — **Magyaróvár.** Dr. Koch Béla igazg. fő-orvos, dr. Weisz Gyula kórh. rendelő-orvos. — **Makó.** Dr. Uray Vilmos igazg. főorvos, dr. Molitórisz Kálmán oszt. fő-orvos és dr. Bott Gábor alorvos. — **Miskolc.** Dr. Köllner Károly igazg. főorvos, dr. Singer Henrik kir. tan., dr. Szöllősy Mór, dr. Sassy János, dr. Königsfeld Jenő, dr. Sugár Kálmán, dr. Bernemissza József, dr. Gyenes Ervin, dr. Schöntag Lajos, dr. Blaszb-berger Győző, dr. Vajda Géza, dr. Szánthó Bertalan, dr. Fűrész Jenő, dr. Glück Ödön. — **Munkács.** Dr. Meisels Vilmos igazg. főorvos, dr. Schweiger Ödön kórh. II-od orvos. — **Nagyhecskerek.** Dr. Kleits János igazg. főorvos, dr. Steiner Gyula főorvos, dr. Báthori Endre főorvos, dr. Fischer Regina és dr. Gillich János alorvosok. — **Nagykanizsa.** Dr. Szekeres József igazg. főorvos, Beutel Mária irgalmasrendi fő-nőknő. — **Nagykikinda.** Dr. Stefán Kristóf igazg. főorvos, dr. Róth Pál fő-orvos. — **Nagyszőlős.** Dr. Nagy Kálmán igazg. főorvos. — **Nagyszombat.** Dr. Nagy Pál igazg. főorvos. — **Nagyvárad.** Dr. Frater Imre igazg. fő-orvos, dr. Révész Vilmos, dr. Bozoky Dezső, dr. Verzár István, dr. Konrad Béla, dr. Waldmann Béla. — **Nyitra.** Dr. Babó Tivadar igazg. főorvos, dr. Stubenvoll Ferenc dr. Fratric Kálmán dr. Bacsoni Albert, dr. Eötvös Jenő. — **Nyiregyháza.** Dr. Kállay Rudolf igazg. főorvos, dr. Klekner Károly főorvos, dr. Konth Gyula városi orvosfőnök, dr. Lorencz Gyula főorvos, dr. Spánvi Géza gyak. orvos, dr. Schön Gyula ezred-orvos. — **Pozsony.** Dr. Bakay Lajos egyet. m. tanár, a kórház seb. oszt. fő-orvosa, dr. Sajghó Győző I. tanár segéd, dr. Sebestyén Gyula II. tanár segéd, dr. Ollé Imre int. orvos, dr. Dobias Imre II-od orvos. — **Salgótarján**

Dr. Kovács József főorvos, dr. Erdődy Kálmán járásorvos, dr. Makay János, dr. Sóbányi Pál főorvos, dr. Takács Adolf vez. orvos. — *Sátoraljaiuhely.* Dr. Chudovszky Méric igaz. főorvos, dr. Seliga Mihály, dr. Prihoda László alorvosok. — *Segesvár.* Dr. Leonhardt János kórházi tb. főorvos, dr. V. Steinburg Félix megyei főorvos, dr. Hass Ottó, dr. Leonhardt Gyula, dr. Müller Keraél, dr. Katona János, dr. Róth Hermann kórházi orvosok, dr. Hetzel Frigyes gvak. orvos. — *Selmecbánya.* Dr. Vértesi Tóth Imre bányakerületi igazg. főorvos, dr. Kapp E. Jakab városi főorvos. *Szatmárnémeti.* Dr. Kölcsey Ferenc igazg. főorvos, dr. Lükő Béla kórh. segédorvos. — *Szeged.* Dr. Illés Imre cs. kir. törzsorvos; dr. Mann Jakab bábaképezdei igazgató nagyobb műtéteket mutatott be. — *Szepesszombat.* Dr. Szász Ágoston igazg. főorvos, dr. Gattinger László kórh. orvos. — *Szolnok.* Dr. Papp Gábor igazg. főorvos, dr. Csépay Lajos kórh. orvos, dr. Tamásy Bálint segédorvos, dr. Kiss Antal és dr. Kohn Ignác segédorvosok. — *Temesvár.* Dr. Tauifer Jenő Fehérkereszt egyll. női gyógvintézetének igazg. főorvosa, dr. Lichtscheindl Géza igazg. főorvos, De Viotte Miksa kórh. segédtsizt, dr. Káldi Dezső kórh. alorvos, dr. Aszód Ferenc és Glaszer Emanuel vár. közkórh. segédorvosok. — *Trencsén.* Dr. Martiny Kálmán főorvos, dr. Politzer Hugó, dr. Farkas Károly, dr. Ursu Simon alorvos. — *Ujvidék.* Dr. Schosberger Sándor igazg. főorvos, dr. Brezsovszky Nándor főorvos. — *Ujpest.* Dr. Sándor István igazg. főorvos, dr. Józsa Ernő, dr. Klucka György alorvosok. — *Ungvár.* Dr. Novák Endre igazg. főorvos, dr. Hackel Sándor, dr. Rácz Hermann Lajos főorvosok, dr. Lendvay tanársegéd, dr. Szöke Andor, dr. Block Henrik kórh. alorvos, dr. Friedlieber fő-törzsorvos. — *Veszprém.* Dr. Csolnoky Ferenc igazg. főorvos, dr. Pillitz Pál, dr. Sándorfi Miksa megyei tb. főorvos, dr. Cseresnyés József gyermekmenhelyi igazg. főorvos, dr. Mesterházy István m. kir. ezredorvos, dr. Réthy Ede tart. m. kir. törzsorvos. — *Zombolya.* Dr. Strosz igazg. főorvos, dr. Dial Károly főorvos, dr. Marschang Aladár alorvos.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „**Külügy — Hadügy**“ hetilap, megjelenik minden vasárnapon, 12–16 lapoldal terjedelemben, friss, érdekes tartalommal, művészeti fejlekkel, elsőrendű rajzokkal, időnként képekkel.

Szerkeszti: **piskárkosi Szilágyi Lajos dr.**, cs. és kir. kamarás, a vezérkarnál beosztva volt nyug. százados.

Előfizetési ára: egész évre: **16 korona.** Egyes szám ára **30 fillér.** Budapesten a főbb utcákon és tereken az összes dohánytözsdekben és az összes könyvkereskedésekben kapható. Vidéken a dohánykülönlegességi tözsdek és a pályaudvarokon az Általános beszerzési r. t. árusítják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Népszínház-utca 16. szám, hova a lap szellemi és anyagi részét illető minden közlemény küldendő Budapest, 1914. május hó.

A „**Külügy — Hadügy**“ kiadóhivatala.

Uj állások betöltése a hadbíróságoknál.

A katonai és honvéd büntvádi perrendtartás július elsején életbelép. Ez a korszakalkotó esemény kinevezéseket és más személyi változásokat tett szükségessé a hadbírói karban. A cs. és kir. hadsereg hadbírói karában váratlanul nagyarányú volt az előléptetés, míg a magyar honvédségnél a várakozáson alul maradt. A közös-hadseregben kineveztek: 14 százados-hadbíró, 24 főhadnagy-hadbíró, 24 százados-hadbíróvá és 56 hadbírójelöltet főhadnagy-hadbíróvá. A m. kir. honvédségnél mindössze 2 százados-hadbíró lett őrnagy-hadbíró és 3 hadbírójelölt kapta meg a főhadnagy-hadbírói rendfokozatot.

A főbb uj szolgálati állások betöltése a következőképen történt:

A legiőbb katonai törvényszék vezető tanácselnöke: Entremont Ede tábornok-főhadbíró.

A legiőbb katonai törvényszék tanácselnökei: Zellbr Bohumil, Fuchsig László és Finkel Károly tábornok hadbírók.

A legiőbb katonai törvényszék tanácsosai: Seidl Győző, Dr. Koske Emil, májai Májay Béla, Lukasz Hugó, Neubauer Ferenc, Pessina István, Cech János, Bonblik János, Sithói Alajos, ns. Zeti Béla, Bilgeri Frigyes, Pöch Ágost, Streubel Róbert, brunhauseni Weiss Lipót, Kóbercz Károly, Bucar József, Vencelides Károly, Polacek Albert, Krebs Rezső, Wozniakowski Antal ezredes hadbírók.

Katonai vezérügyész: Zappe Károly tábornok hadbíró.

Katonai vezérügyész helyettesek: Czup Ágost tábornok hadbíró, Rotter Justin, Fattinger Károly és Kleemann Ferenc alezredes hadbírók.

Bíróságvezetők a hadosztály bíróságoknál: Krakkó: Fiala Szaniszló őrnagy hadbíró; Olmütz: br. Kovag Janta Ferenc alezredes hadbíró; Wien: Dr. Kwokal Henrik alezredes hadbíró; Brünn: Vesely Ferenc alezredes hadbíró; Grác: Mutslechner Alfréd őrnagy hadbíró; Trieszt: Maly Ottokár őrnagyhadbíró; Budapest: Papp Jenő alezredes hadbíró; Pozsony: Hainer József alezred. hadbíró; Komárom: Vondracek Joáchim őrnagy hadbíró; Kassa: Barots Bohumil őrnagy hadbíró; Miskolcz: Péter Gottlieb őrnagy hadbíró; Temesvár: Cejka József őrnagy hadbíró; Nagyvárad: Nickl Róbert őrnagy hadbíró; Prága: Milata Vencel alezredes hadbíró; Pilsen: Dr. Synek Vencel őrnagy hadbíró; Josefstadt: Tischer János őrnagy hadbíró; Theresienstadt: Doubravszky Henrik őrnagy hadbíró; Przemysl: Seyfried Kamil őrnagy hadbíró; Jaroslau: Borth Rezső őrnagy hadbíró; Lemberg: Wolf Jenő őrnagy hadbíró; Stanislau: Zachariasiewicz Tádé őrnagy hadbíró; Nagy-

szeben: Heidrich Alfonz őrnagy hadbíró; Kolozsvár: Drögler János őrnagy hadbíró; Zagreb: Pekárek Antal őrnagyhadbíró; Osijek: dr. Marsik Manó őrnagy hadbíró; Linz: Körbl Károly őrnagy hadbíró; Innsbruck: Mayer Ferenc őrnagy hadbíró; Trieszt: Kraft János őrnagy hadbíró; Sarajevo: Dr. Hotzek Károly alezredes hadbíró; Mostar: Hermann Erik őrnagy hadbíró; Cattaro: Dr. Allinger Vilibald őrnagy hadbíró.

Vezető katonai ügyészek a hadtestparancsnokságok mellett, a hadtestek sorszáma szerint: 1. Czaplinski János alezredes hadbíró; 2. Brosig Arthur alezredes hadbíró; 3. Kovag Scheuer Ágost alezredes hadbíró; 4. Dr. Hofer Ignác alezredes hadbíró; 5. Wosmek János alezredes hadbíró; 6. Paulus Károly alezredes hadbíró; 7. Porschinsky Adolf alezredes hadbíró; 8. Wrany Ottó alezredes hadbíró; 9. Jilek Károly alezredes hadbíró; 10. Dr. Vorlicsek Vencel alezredes hadbíró; 11. Sternat Tivadar alezredes hadbíró; 12. Knobloch János alezredes hadbíró; 13. Dr. Korejzl Jarosláv alezredes hadbíró; 14. Dr. Panek Ferenc alezredes hadbíró; 15. Dr. Bartos Emil alezredes hadbíró; 16. Plizák József alezredes hadbíró.

A m. kir. honvédségnél a legfelső honvéd törvényszék vezető tanácselnöke: Gerő Gyula tábornok hadbíró.

Tanácsosok a legfelső honvéd törvényszéknél: Morvay Béla, Juristowski Miklós ezredes hadbírák, Hets Béla, Tukács Sándor, Dr. mesterházi Nagy László alezredes hadbírák.

Kisegítő tanácsosok: Dr. Aczél Béla, Szép Sándor alezredes hadbírák.

A legfelső honvéd törvényszék titkára: Kelgyári Császár Viktor őrnagy hadbíró.

Honvéd koronaügyész: Tóth István ezredes hadbíró.

Honvéd koronaügyész helyettes: dr. Zandegiacomó Marzer Kálmán alezredes hadbíró.

Második honvéd koronaügyész helyettes: Molnár Aladár őrnagy hadbíró.

Honvéd főparancsnoksági ügyész: Dr. Pridaika József alezredes hadbíró.

A magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének ügyésze: Erdélyi Sándor őrnagy hadbíró.

Bíróságvezetők a honvéd hadosztálybíróságoknál. Budapest: Rudloff Ödön őrnagy hadbíró; Szeged: Szerdahelyi László alezredes hadbíró; Kassa: Dr. Ujváry Géza őrnagy hadbíró; Pozsony: Dr. Dalmai Géza őrnagy hadbíró; Kolozsvár: Szabó Sándor alezredes hadbíró; Zagreb: Waltersthal Walter Arthur őrnagy hadbíró.

Bíróságvezetők a magyar kir. honvéd dandár bíróságoknál:

Budapest: dr. chizsnei Cherven László százados hadbíró; Pécs: dr. Littomiczky Nándor főhadnagy-hadbíró; Szeged: Csiszér Károly százados-hadbíró; Lugos: dr. Köhegyi Andor százados-hadbíró; Nagyvárad: Wieland Aladár főhadnagy-hadbíró; Kassa: Hudák Béla főhadnagy-hadbíró;

Szatmárnémeti: Horváth Olivér százados-hadbíró; Pozsony: bobai Györfly László százados-hadbíró; Nyitra: dr. tahvári Tahy Pál százados-hadbíró; Veszprém: Juhász István százados-hadbíró; Kolozsvár: Szathmáry Pál százados-hadbíró; Nagyszeben: dr. Porkoláb János főhadnagy-hadbíró; Zágráb: Metarovic Milivoj százados-hadbíró.

Honvéd ügyészek a kerületi parancsnokok mellett. Az I-nél: dr. Tebisz Imre őrnagy hadbíró; II-nél: décsi Borbély Tibor százados-hadbíró; III-nél: szentkirályszabadjai Kazsa László százados-hadbíró; IV-nél: dr. Szabó György százados-hadbíró; V-nél: dr. abrubbányai Nagy Géza százados-hadbíró; VI-nél: dr. Sárpy István százados-hadbíró.

Honvéd hadosztály bíróságoknál honvéd ügyészek. A 41-iknél dr. Pillitz Antal százados-hadbíró; a 20-nál tóti Apáthy Jenő százados-hadbíró; a 11. honvéd lovas hadosztályánál: Mánya Márton százados-hadbíró.

Az új szervezet szerint 31 cs. és kir. közös hadosztály bíróság, 64 dandár bíróság, 1 tengerügyi bíróság, 2 matrózkarri bíróság, 10 cs. kir. Landwehr hadosztály bíróság, 16 cs. kir. Landwehr dandár bíróság, 6 m. kir. honvéd hadosztály bíróság és 14 m. kir. honvéd dandár bíróság, 1 legfőbb katonai és 1 legfőbb honvéd törvényszék alakult.

Versenylovészet.

A budapesti főiskolák, Budapest és környéke polgári egyesületei és a budafok-monori polgári iskolák katonai lövésztanfolyama folyó évi június hó 7-én tartották versenylovészetüket a nagytényi katonai lövőtéren. A versenyen nem csupán az egyesületek tagjai, hanem a lövészet iránt érdeklődő nagy közönség is szép számmal jelent meg. A versenynek sikere különösen Pogány Géza m. kir. honvéd századosnak köszönhető, ki szakavatottságával és nagy ügybuzgalmával különös elismerésre méltó munkát végzett. A mintaszerűen rendezett verseny gyors lebonyolításában tevékeny részt vettek az egyes tanfolyamokat vezető tisztek is, kik közül Szüts Ervin honvéd százados, Schwarz Jenő honvéd főhadnagy és Áts Zoltán honvédtüzér főhadnagy nagy buzgalommal dolgoztak. A versenyzők száma a következőképpen oszlott meg: A főiskolákból 28. A polgári egyesületekből 94. A polgári iskolákból 18 ifju. A összes versenyzők száma tehát 140 volt. Fejenként 2 próbálövést és a versenyre számító 5 lövést tettek és mindössze 980 töltenyt tüzeltek el. A versenycéltábla 5 körre volt beosztva, a legnagyobb kör átmérője 160 cm. volt. Először a találatok, azután a körök számítottak. A díjaknak ugyszólván fele a honvédelmi miniszter által kiutaltványozott összegből került ki, míg a többi

díjakat az egyes lövésztanfolyamok ajánlották fel. Eredmény a következő:

I. Polgári egyesületeknél. 1. Stipák Jakab MÁV, 5 találat 21 körrel, nyerte a honvédelmi miniszter díját, egy arany órát és ezüst érmet. Díjat és ezüst érmet nyertek még: 2. Bóde Károly BPLE 5 tal. 20 kör. 3. Weisz Nándor BPLE 5 tal. 20 kör. 4. Németh János MÁV, 5 tal. 20 kör. 5. Orgelsberger Gyula MÁV, 5 tal. 19 kör és még 35-en. Bronz érmet nyert 20 lövő.

II. Felsőbb iskolai lövésztanfolyamok: Díjat és ezüst érmet nyertek: 1. Holló Mihály BEAC 5 tal. 22 kör. 2. Radlinszky Ernő BEAC 5 tal. 20 kör. 3. Bojtár István 5 tal. 19 kör. 4. Szekeres Andor MAFC 5 tal. 18 kör. Díjat és bronz érmet nyertek: 5. Landes Gyula MAFC 5 tal. 16 kör. 6. Lengyel Márton MAFC 5 tal. 14 kör. 7. Tóth Béla MAFC 4 tal. 12 kör. 8. Feil Károly MAFC 4 tal. 12 kör. Bronz érmet nyertek: 9. Szentpéteri Béla BEAC 4 tal. 12 kör. 10. Tervev Kálmán BEAC 4 tal. 12 kör.

III. Budafok—monori polgári iskolák lövésztanfolyamai. Díjat és ezüst érmet nyertek: 1. Hauer Dezső B 5 tal. 16 kör. 2. Veréb Károly M 4 tal. 16 kör. Díjat és bronz érmet nyertek: 3. Van-Beck János B 4 tal. 15 kör. 4. Beretzky Imre M 4 tal. 12 kör. 5. Weinwurm Dezső B 4 tal. 12 kör. 6. Bondy Alajos B 4 tal. 11 kör. Díjakat nyertek még öten. A lövészet befejezése után a díjak kiosztásához gyülekeztek az ifjak és a közönség. Dr. Nagy Ferenc budafoki polgári iskolai tanár magas színvonalon álló beszédet intézett Pogány századoshoz, megköszönve neki azt a fáradságot, mellyel az ifjuságban a lövészet iránti kedvet fölébresztette. Majd az ifjuságot további szorgalmas munkára buzdította. Pogány százados röviden megköszönte a hozzá intézett szavakat és az ifjakat figyelmeztette arra, sohasem feledjék el azt, hogy a hazát védeni itt tanulták először.

Az önkéntes tanítók összpontosítása.

Országos érdekké vált, hogy az egyévi önkéntes tanítókat az ifjuság testi nevelésére kiképezzék. A m. kir. honvédségnél már a múlt évben is történtek ily irányú előkészítések, melyek az idén is megismétlődnek és az új véderőtörvény folytán a jövőben is fennmaradnak.

E célból az egyévi önkéntes tanítókat a folyó év július havában Pécsen, Iglón, Marosvásárhelyen és Lugoson összpontosítják, mert ezekben a helyőrségekben a cél elérésére szükséges összes kellékek rendelkezésre állanak. Pécsen az 1, 6, 13, 17, 18, 19, 20, 29, 30, 31. — Iglón a 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16. — Lugoson a 2, 3, 4, 5, 7, 8, 32. — és Marosvásárhelyen a 21, 22, 23. és 24. honvéd gyalogezredek e. é. önkéntes tanítóit egyesítik.

A kiképzés vezetésével mindenütt 1—1 századost biznak meg és segédoktatókul körülbelül 5—5 alantest tisztet és 1—1 orvost osztanak be hozzá.

A kiképzés elméleti és gyakorlati. Az elméleti kiképzés az orvosi és testnevelési ismeretekre, míg a gyakorlati kiképzés a torna, svédorna, atletika, sport és tüzoltás ágazataira terjed ki.

A kiképzésben — a gazdászati tiszti iskolába vezényelték kivételével — az

összes e. é. önkéntes tanítók résztvesznek. —

A m. kir. honvéd Ludovika Akadémia

1914 június 15, 16, 18, 19. és 21-én d. u. az intézet sporttelepén (Orczy-kert) atletikai-, uszó- és tornaversenyt rendez.

A versenyző beosztása.

Június hó 15-, 16-, 18. és 19-én délelőtt 7—11 óráig és délután 3—6 óráig verseny. Június hó 21-én délután 3 óráig tornaünnepély. A tornaünnepély sorrendje: 1. Felvonulás. 2. Szabadgyakorlat bottal zenére. 3. Csapattorna. 4. Gula. 5. Tornázás 3 korláton és nyújtón ruganydeszkával. 6. Gula. 7. Torna ugróasztalon és szertorna. 8. Gula. 9. Atlétika: 100 m. sikiútás döntőfutama juniorok és seniorok számára; gerelyvetés; 110 m. gátfutás döntőfutama; diszkoszvetés; staféta-futás 3×100 méter; szuronyvívás; magas- esetleg rudugrás; gömbllövészet. 10. Elvonulás. 11. Football. 12. Lovaglás és carousel; ugratás; voltizsálás; jeu de barre. 13. Dijkiosztás. Sétahangverseny a tisztó kertben.

Ifjusági lövészünnepély.

Fényesen sikerült díjlövészettel zárta le idei tanfolyamát a szamosujvári áll. főgymn. VII. és VIII. osztályu növendékeiből alakult ifjusági lövésztanfolyam. A tanfolyam vezetője Thóry 32. h. gy. ezredbeli főhadnagy volt. Az ünnep jun. 7-én délután folyt le szépszámu közönség és a helyben állomásozó 9. honvéd huszárezred II. osztályának tisztikara jelenlétében a szamosujvári h. huszár osztály elemi lőterén. Az elért meglepő eredmények egyrészt az oktató-tiszt buzgalmát, másrészt az ifjuságnak az ügy iránti lelkesedését dicsérik. Első lett: Szongott János, ki a honvédelmi miniszter ezüstérmét s a szamosujvári h. huszár tisztikar tiszteletdíját kapta. Díjat adtak, illetve adományokkal az ünnep sikeréhez hozzájárultak: gr. Bethlen Balázs, Szolnok-Doboka vármegye főispánja, Hesszu Vazul szamosujvári gör. kath. püspök, Szamosujvár város közönsége és a szamosujvári vadásztársaság. A szép díjakat Dömötör János áll. főgymn. igazg. osztotta ki lelkes beszéd kíséretében. Utána Thóry főhadnagy köszönte meg az ifjuságnak fáradhatatlan szorgalmát, mire az ünnep a jelenvolt előkelőségek éltetésével véget ért.

Ifjusági lövésverseny Udvarhely-megyében.

Az udvarhelymegyei Homoródszentpál község ifjusági lövészcsoportja i. hó 7-ikén tartott évváró lövésversenyt a község közlegelőjén épített lőtéren, Bievel Károly honvédhadnagy vezetésével. A vidék intelligenciája lelkes érdeklődéssel sergelt össze a versenyre, amelyen 40 ifju vett részt. Ugron János főispán képviselőjében Szabady Tivadar főszolgabíró nyújtotta át az érmeket és okleveleket Bievel hadnagynak, aki a közönség éljenzése közben osztotta ki azokat a verseny győztesének. Majd Gál Imre, a vármegyei lövészbizottság előadója ismertette az ünnepség jelentőségét, további kitaratásra buzdítva az ifjuságot. Érdekes adata a verseny eredményeinek, hogy a legjobb találati hányad 40% és a leggyengébb 17%.

más utazáshoz menetlevél használata tiltva van és ha azt mégis kiállítanak, úgy az súlyos szabálytalanság és a vasutak megkárosítása. Az is gyakran meg-esik, hogy menetleveleket hiányosan állítanak ki; ez azután az utazó tisztek és a vasuti közegek között kellemetlen vitára ad alkalmat. Hogy ezeket elkerüljék, a honvédelmi miniszter most kiadott rendeletében megjelöli azokat a lényegesebb hiányosságokat, amik a menetlevelekben gyakran előfordulnak: 1. A menetlevél nem teljes kiállítása; a második rész gyakran kitöltetlen marad; 2. Az utazóokmánytól eltérő utvonat használata; 3. Egy és ugyanazon menetlevél használata ismételt utazásoknál; 4. Teljesen kitöltetlen menetlevelek használata; 5. A gyorsvonat használata jogtalan esetekben; a rangosztályba nem sorolt havidíjasok és legénységi egyének utazásainál a gyorsvonati záradék és az ezt megerősítő aláírás hiánya; 6. Helyesbített menetlevelek használata, melyek a kiállító igazolása nélkül aggályosak; 7. Menetlevelek kiállítása a déli vasut vonalain fürdőbe utazó tisztek részére, holott ezt a kedvezményt a déli vasut nem nyújtja.

A sok szabálytalanság és félreértés arra indította a minisztert, hogy rendeletében szigorúan megkövetelje a szabályok és rendelkezések pontos betartását.

A hadsereg lövőiskola hallgatóinak bérkocsiatálánya.

Az 1909. évi 2794. eln. számú rendelettel kiadott „Általános határozmányok a királyhadi hadsereg lövőiskola tanfolyamaiba való vezénylésre vonatkozólag XIII. Gazdászati—közigazgatási határozmányok“ 5. bekezdését most rendeletileg eltörölte a honvédelmi miniszter és helyette a következő beiktatását rendelte el: „Valamennyi tanfolyam hallgatóinak a vezényeltetési pótdíj illetékes. Nagyobb lövőgyakorlatok alkalmával bérkocsi használatra a hathetes tanfolyam hallgatóinak 20, a többi tanfolyamok hallgatóinak pedig 16 korona egyszeri átalányösszeg illetékes.“ —

A honvéd mesteremberek magánipara.

Az országban érvényes ipartörvény szerint tényleges állományú katonai mesteremberek a magánipart nem gyakorolhatják. E törvény végrehajtására vonatkozóan a honvédelmi miniszter, a kereskedelmi miniszterrel egyetértően, elrendelte, hogy: 1. Honvéd fegyvermesternek magánipart gyakorolni, magánmunkát vállalni nem szabad. 2. Honvéd patkolómesternek azonban megengedi a miniszter, hogy olyan helyeken, ahol gyógy- és patkoló-kovácsok nincsenek, polgári személyek lovainak patkolását elvállalják, de csak szolgálatmentes időben és kincstári kovácsműhelyen kívül. 3. Egyéb tényleges állományú iparosegyének (lakatos, szabó, cipész, asztalos stb.) mesterségüket kizárólag csak a szolgálat érdekében gyakorolhatják. Ez a szigorú rendelet utját állja annak, hogy a katonai mesteremberek szolgálati teendőiket magánjövdelem miatt elhanyagolják és ugyanakkor a polgári ipar jogos érdekeit károsítsák.

Lónyivántartó tisztek illetékessége.

Az 1912. évi LXIX. törvénycikk, amely a lovak és járművek szolgáltaásáról rendelkezik, kimondja azt, hogy a közigazgatási hatóság fölhívására a lóbírtokosok kötelesek lovaikat a meglevő hozzátartozó málnásállat-fölszereléssel együtt, megfelelő kárpótlás ellenében mozgósítás, vagy hadi állományra való kiegészítés céljaira az államnak átengedni. A magyar szent korona országából kiállítandó lovak számát a honvédelmi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértve állapítja meg és az egyes hadtestterületeken belül szükségelt lovak számát lehetőleg egyenlően az egyes lóállítási járásokra veti ki. A lóállítási járasok egyeznek a fősolgabirói járasokkal, Budapest, Fiume, a törvényhatóságok és a rendezett tanácsú városok közigazgatási területével és Horvát-Szlavonországban a közigazgatási járasokkal és azon városok területével, amelyek elsőfoku közigazgatási hatóságok. Hogy mozgósítás esetén a lóbehívás akadálytalanul és gyorsan végrehajtható legyen, a lóállítási járasokat hadtesteken belül csoportosították, olyan módon, hogy bizonyos számú lóállítási járas élére egy lónyivántartó tiszt került, aki alá nemcsak vidéken 10—12 járas is tartozik. A honvédelmi miniszter, hivatkozva a fent idézett törvénycikkre, most adta ki a lónyivántartó tisztek beosztási táblázatát, hadtestenként csoportosítva. A 4. hadtest területén lónyivántartó tiszt van: Budapesten, Kaposváron, Kecskeméten, Pécsen, Szabadkán, Székesfehérváron, Szolmokon és Ujvidéken. A 5. hadtest körletében: Győr, Komárom, Nagykanizsa, Pozsony és Sopron városokban. A 6. hadtesten belül: Eperjesen, Kassán, Losoncon, Munkácson, Szatmár-Nemetiben. A 7. hadtest körletében: Arad, Békéscsaba, Karánsebes, Nagybecskerek, Nagyvárad, Szeged és Temesvár városokban. A 12. hadtest területén: Besztercén, Brassóban, Kolozsváron, Nagyszében. Végül a 13. hadtest körletében: Karlovác, Osijek, Perovaradin, Zágráb városokban.

Expressz és luxusvonatok használata.

Katonaszemélyek az expressz és luxusvonatokat csak a gyorsvonatu polgári I. oszt. menetdíjakon felül az e vonatok részére fennálló külön díjszabásban foglalt pótdíjak térítése mellett vehetik igénybe.

A nitroglicerint feltalálójának szobra.

Turinban most ünnepelték Ascanio Cobronak, a nitroglicerint feltalálójának 100 éves születési évfordulóját. Az olasz kémikusnak szobrot emelt ebből az alkalomból szülővárosa. Cobrero 1847-ben találta fel robbantószeret, amelynek reális felhasználása és hadi értékesítése már Nobel névéhez fűződik.

Nemzetközi hadgyakorlat Kinában.

A Tiencinben állomásozó európai nemzetközi csapatok és tengerész különítmények együttes gyakorlatot tartottak Cooper angol tábormok parancsnoksága alatt. A gyakorlaton részt vett: 1700 angol, 1300 japán, 1200 francia, 1200 amerikai, 900 orosz, 300 német, 20 osztrák-magyar katona. A fölvonult tüzéség 4 táborig löveggel és 22 géppuskával rendelkezett.

A bolgár hadsereg tervezett kiépítése.

A bolgár hadügyminiszter legközelebb törvényjavlatot terjeszt a kamara elé a haderő reformjáról. A tervbevett újítások után a bolgár hadsereg békében a következő módon tagozódik:

40 (eddig 36) gyalogezred, mindegyikben 3 (előbb 4) zászlóalj 4 századdal. A gyaloghadosztályok száma 9-ről 10-re emelkedik. Minden gyaloghadosztályban 2—2 ezredből álló 2 dandár lesz.

11 lovasezred 4—4 századdal. Minden lovasezrednek lesz még 1 géppuskás-szakasza, 1 vonatszaka és 1 lovasított utász-szakasza.

Teljesen új alakulás lesz egy állatorvosi altisztiskola.

A tüzéség tiz (azelőtt 9) ezredből fog állni, minden ezredben 3 osztály, minden osztályban 3 üteg lesz. 3 olyan táborigyusezred lesz, melyben még 1 tarackosztály is lesz 3 üteggel. A lovaglótüzéség 2 ütegből fog állni. A hegyitüzéségnek 3 ezrede lesz, amelyből 1 négy, 2 három üteggel rendelkezik. Három vartüzészászlóalj fogja kiegészíteni a tüzéséget.

A műszaki csapatok szervezete a következő lesz: a) 5 (eddig 3) utászzászlóalj 4 utász, 1 táviró, 1 hidász-századból. b) 1 postazászlóalj 3 táviró és 3 exploitációs századdal.

c) 1 távirózászlóalj 3 táviró és 1 rádiótáviró-századdal. d) 1 műszaki zászlóalj, 1 gépkocsi, 1 léghajó, 1 aeroplán és 1 fényszóró századdal. e) 1 hidász zászlóalj 2 századdal. f) 1 hadmérnöki műhely és 1 hadmérnöki anyagraktár.

Segélycsoportok és szervezeti berendezések: a) 10 hadosztály-hadbiztoság, 10 hadbiztos-alesztály. 10 hadosztály-kórház, 10 egészségügyi alesztály. b) Tüzéségi arzenál Szófiában, 1 külső műhelylyel Schumenben és 3 löszerraktár laboratorium alesztályokkal.

A hadseregfelügyelőségek száma (3) változatlanul megmarad.

Lipik-fürdő

központi irodája a m. kir. csendőrtisztek és azok családtagjai számára a következő kedvezményeket nyújtja: I. A gyógyzene- és forrásdíjakból: 50% engedményt január 1-től április 1-ig és október 1-től december 31-ig. 38% engedményt május 1-től szeptember 30-ig. II. A fürdőárakból: 33% engedményt egész éven át. Vagy pedig heti 55 korona árért teljes penzió az egész éven át — a június hó 15-től augusztus hó 20-ig terjedő idő kivételével. E heti árban bennfoglaltatik: 1. Szállodaszoba az igazgatósági szállodában. 2. Élelmezés, mely a következőkből áll: reggeli (tej és két tojás vagy kávé vajjal), ebéd (leves, sült főzelékkel vagy kompót és tészta), vacsora (sült körítve). Vagy pedig: 5% engedmény az I. oszt., valamint a luxus-penzió időszakonkénti áraiból. 3. Kiszolgálás, világítás, fűtés. 4. 30% engedmény a gyógydíj II. osztályából. 5. Kedvezményes díjazás hivatalos fürdőorvos által való kezelésnél és 6. Naponta külön hévízes fürdők vagy vizgyógyintézetek kezelése orvosi rendelet szerint, fürdőruhával. Egyes betegségek-nél orvosilag előírt diétás étrendet külön díjazás nélkül szolgáltatnak ki.

A HELYŐRSÉGEKBŐL

Emlékké felszentelés.

A 4. utászászlóalj vízi szolgálati gyakorló terén a múlt évben halálosan megsebesült Tabak Mihály cs. és kir. 23. gyalogezredbeli gyalogos. (A köteltségteljesítés áldozatának emlékkövet emeltek, amelynek felszentelése nagy katonai pompával ment végbe f. hó 10-én, Terstyámszky lov. tábornok, hadtestparancsnok és sok más magasrangú tiszt jelenlétében.

A budapesti honvédgyalogezredek ki-helyezése.

Mult számunkban erre vonatkozóan közölt híradást még a következőkben egészítjük ki: A 29. honvédgyalogezred Inotán van. És pedig: az ezredtörzs és az 1. zlj. Inotán, a 2. és 3. zlj. Bakonykutin. 10-én összpontosítják a 3 zászlóaljat és az ezred 20-ig Fehérvárcsurgón marad. A 30. ezred 20-ig Isztiméren laktáboroz.

Határozványok.

A Budapesten állomásozó m. kir. honvéd parancsnokságok, hatóságok, csapatok és intézetek részére új „Határozványok“-at adtak ki.

Ára: 3 korona, beszerezhető az I. honv. kerületi parancsnokság segédhivatali főnökénél.

Esküvő.

Zsurek Nándor tart. m. kir. honvédhadagy, okl. jegyző f. hó 14-én vasárnap tartja esküvőjét özv. Bakhó Gyuláné urnóval Ujpesten.

Halálozás.

Dercsényi Lajos m. kir. honvédszázados folyó évi június hó 10-én meghalt Budapesten.

Groszmann Kálmán cs. és kir. százados folyó évi június hó 11-én meghalt Budapesten.

64. sz. Kérdés: A budaörsi uton épült honvéd gyalogsági laktanyában a kantinegyerésért pályázom. Tényleges állományu cs. és kir. törzsmester vagyok, 16 szolgálati évem van. 1910. óta van igazolványom; azóta 70–80 kérvényt küldtem el mind olyan állásokra, melyeknek jogos kérvényezője voltam, egy sem sikerült. Az utóbbi időben a szolgálat annyira megviselt, hogy felül kell vizsgáltatnom magam. Van-e jogom nekem, a közös hadseregbeli törzsmesternek a honvéd kantineért pályázni.

Felelet: Joga van folyamodni. Kérvényét

a m. kir. budapesti 30. honvéd gyalogezredhez intézze. Megjegyezzük azonban, hogy értesülésünk szerint százakra rug az eddig beérkezett kérvények száma, eredményre tehát most se lehet sok kilátása.

Pályázatok.

Pályázati hirdetmény.

Néhai ifj. báró Rudits József és özvegye, született Szász Julia alapítványának kamataiból évi 260 koronával rendszeresített alapítványi hely kerül betöltésre Szeged város törvényhatósági árvaházában honvéd legénységi egyének fi- vagy leányárváinak nevelésére. Az alapítólevél rendelkezése szerint az alapítvány jótéteményében részesülhet minden m. kir. honvédségi legénységi egyén árvája, aki életének 5-ik évét betöltötte, de 12-ik évét még túl nem haladta, amennyiben teljesen vagyontalan a sátyja után Bács-Bodrog vármegye területén — ideértve Zombor, Szabadka, Ujvidék és Baja városokat is — községi illetősége van. A további feltételeket meg lehet tekinteni a „Külügy—Hadügy“ szerkesztőségében.

Pályázat a cs. és kir. konzuli akadémián.

A bécsi cs. és kir. konzuli akadémián az 1914/15. tanév kezdetével egy magyar állami ösztöndíjas helyet töltenek be.

Ezen ösztöndíjas hely elnyerésének alapfeltételei a következők: 1. magyar állampolgárság; 2. valamely magyarországi gimnáziumban, vagy a bécsi cs. és kir. Theresianumban szerzett és legalább „jó“ osztályzatot igazoló érettségi bizonyítvány; 3. a magyar, valamint a német és francia nyelv birása.

További részletekről és a fölvételi vizsga tárgyairól szívesen ad fölvilágosítást a szerkesztőség.

A cs. és kir. hadsereg rendeleti közlönyéből.

Kitüntetések: Tamásy Árpád altábornagynak a Ferencz József-rend közepkeresztje a csillaggal, Lunzer Rudolf alezredesnek a 3. oszt. vaskoronarend, Paul József alezredesnek a Ferencz József-rend lovagkeresztje, Krisch Hugó alezredesnek a legf. megelégedés kifejezése, Stocker Othmár, Kounovsky Bohumil, Zuth József főbiztosoknak koronás arany érdemkereszt, Scheffcek István pályamesternek, Lastovica János állomásmesternek, Kruljac János raktármesternek koronás ezüst érdemkereszt, Damián Károly őrmesternek, Kastner Vencel, Zemann József tüzmeistereknek arany érdemkereszt, Kőszegi Frigyes, Józsa Sándor, Schlosser Károly őrmestereknek, Drahekoupil János 1. oszt. törzsmesternek, Novotny Vencel, Pfan József, Zaruba Károly, Heine Károly, Hartmann János, Roland Károly, Müller Izidor őrmestereknek, Böhnel János fővadásznak, Vlasz János ezredkürtösnek, Rassl Ede I. oszt. egészségügyi altisztnek, Werner Gusztáv, Fitz Sándor tüzmeistereknek, Futter Zsigmond őrmesternek, Stern Lajos, Kraus Manó, Handum Ferenc, Bader Jó-

zsef, Buhurov István, Watzl József, Kulhanek Adolf, Placák Ferenc, Obsetic József I. oszt. számvivő-altiszteknek ezüst érdemkereszt, Djakovics Dane, Cvjetkovic Mile, Olejnik Paoló, Leban Balázs járásormestereknek, Baburics Pavar őrsvezető c. őrmesternek, Romanitz Piotr, Franjo Mátyás csendőröknek koronás ezüst érdemkereszt, Retar János őrsvezető c. őrmesternek, Trkulja Dmirar, Mijanovics Jakab csendőröknek, c. őrmestereknek, Sturm Adolf, Nemez János számvivő-őrmestereknek ezüst érdemkereszt. (Fentnevezettek a boszn.-hercegovinai csendőrségnél.), Bohr Ferenc testőr-gyalogosnak koronás ezüst érdemkereszt, Hemmerle Erwin századosnak, Hönig Ottokár százados-számvivőnek hadügyminiszteri okirati dicséret.

Kinevezések: Barca Simon ezredes a 33. gy. e. parancsnokává, Körner Henrik nyug. áll. őrnagy címz. alezredessé, Burián Vencel nyug. áll. tüzérségi szertári gondnok címz. őrnaggyá, Minarik Károly, Türk Róbert, Glaser Erwin, Lorbeck Wladimir, Prybil Agost, Urbán Ferenc e. é. önk. orvos-tudorok a katonarv. alk. tanfolyamon, segédorvos-helyettesekké, Reissig Hubert, Hermann Károly, Schweiger Ede hadapródjelöltek tart. hadapródokká, Wykopál Károly 61. gy. e.-beli őrnagy ujvidéki kiegészítő-parancsnokká.

Felmentések: Günzl Antal altábornagy, hadügym. oszt. főnök szolg. állása alól, Tobias Ferenc ezredes, a 33. gy. e. par. szolg. állása alól.

Beosztások: Lunzer Rezső vk. test. alezredes csapatszolgálatra, Vogt Waldemár vk. test. őrnagy O Felsége katonai irodájához, Dollereder Emil nyug. őrnagy a külf. és helyi alkalmazásu nyug. tiszték állományába.

Tartós vezénylések: Winter Wladimir 4. bh. gy. e.-beli alezredes az innsbrucki térparancsnoksághoz, Lorenz Alfréd 77. gy. e.-beli őrnagy a raguzai, Kautzner Ede 17. gy. e.-beli őrnagy a gráci térparancsnoksághoz.

Athelyezések: Schmidt Imre vk. százados a 73. gy. e.-hez, Witonsch Frigyes százados az 1. boszn.-hercegov. gy. e.-től a 4. bh. gy. e.-hez, Resseguier Alfréd tart. főhadnagy a 10. drag. e.-től a 15. drag. e.-hez, Kiss Elemer tart. hadapród a 11. husz. e.-től a 8. h. e.-hez, Mogan Béla százados az 5. árkász zlj.-től a 4. árkász zlj.-hoz, Széll Hugó nyug. főhadnagy 2. vartüzér zlj.-beli raktártiszt a 3. vartüzér zlj.-hoz, Bárdosi Demeter százados az 5. gy. e.-től a 29. gy. e.-hez, Steiner Róbert lovag százados a 60. gy. e.-től a 22. gy. e.-hez, Leidl Lajos vasutezredbeli százados a léghajóosztályhoz, Kozmutza Hermilius százados a 12. árkász zlj.-től (vez. a hadügyminiszteriumban) az 5. árkász zlj.-hoz, Siegl Ernő százados-raktártiszt a 12. táb. vadász zlj.-ban a 36. gy. e.-hez, Gerabek Vilmos főhadnagy a vasutezredtől a közlekedési dandárhoz (műszaki segédtsztnék), Tschepen Béla főhadnagy a 25. gy. e.-től a 48. gy. e.-hez, Reisinger Antal főhadnagy a 49. gy. e.-től a 7. gy. e.-hez, Drimba József hadnagy az 51. gy. e.-től az egészségügyi csapatokhoz, Varga János r. kath. tábori lelkész a zágrábi katonai lelkészeti kerülettől a budapestihez, Binder István r. kath. tábori lelkész a 21. helyőrségi hórháztól a zágrábi

katonai lelkeszeti kerülethez, Hahne Rudolf őrnagy, ujvidéki kieg. parancsnok a 4. hadtestparancsnoksághoz, Baumgärtner János nyug. százados, 3. vartüzér zlj.-beli raktártiszt a pétervárad térparancsnoksághoz, Sajatovics Emil százados 36. gy. e.-beli raktártiszt a königsfeldi gy. hadapródiskolához, Simon Sándor, Rozsnyai József vár. ill. szab. főhadnagyk a tényleges állományba.

Szabadságolások: Várakozási illetékek: Hoffmann Béla százados, Czap Gyula, Scheufler Oszkár, Seme József, Pucholt Erwin, Lachartingel Ottó, Böhm Adolf, Semenez Lajos főhadnagyk, Mlaker Albin hadnagy, Köpf Károly százados-számvivő.

Szolgálaton kívüli viszonyba helyezések: Rathsam Ottokár tart. kat. élelmezésügyi járulnok, Stazics Emil, Mohr Antal, Geiger Antal, End Rudolf, Fell Gyula dr., Schwarz Aladár, Daj János, Pilpel Alajos, Hecke Lajos tart. hadnagyk.

Nyugdíjazások: Paul József és Poll Péter h. a. alezredek, Lanczizky József 2. oszt. főhadbiztos, Krisch Hugó h. a. alezredes, Schwartz Rudolf százados, Ballaskó Teobáld hadnagy, Fangh Dezső, Holub Károly, Jahn Fülöp, Croy-Düllmen Sándor herceg, Piskor Arnold századosok, Güttner Farkas, Rackoll Rudolf, Sitzler Oszkár, Carrara Ferenc főhadnagyk, Czibulka Alfonz báró hadnagy, Skala Henrik százados-számítást, Pitsch Alajos 1. oszt. műmester.

Leköszönések: Szauner Béla hadnagy, Wais András tart. hadnagy, Kolditz Lipót hadnagy, Pavlovics Dániel tart. hadnagy.

Kilépések a hadseregből: Matocce Mihály tart. erődítésügyi hadnagy.

A cs. és kir. haditengerészet rendeleti közlönyéből.

Kitüntetések: Dürrigl Róbert fregatt-hadnagynak okirati dicséret.

Kinevezések: Kába Szaniszló, Kaplanek Konrád, Guillaume Károly, Weinmann Pál, Perkó Alfréd, Springer Erwin, Schöpfer Pál, Gall Alfonz, Schauer Viktor, Stipics Bartoló, Wattenvyl Erik báró, Krasser Benő, Lukesle Vencel tengerészjelölt tengerész-hadapródokká.

Tényleges szolgálatra behívások: Dreher Antal tart. fregatt-hadnagy.

Fogyatékbba jön: Margutti Henrik 1. oszt. nyug. hajóépítő főmérnök (megh.).

A m. kir. honvédség rendeleti közlönyéből.

27. szám.

Ö császári és apostoli királyi Felsege Macher Gyula tábornok-hadbírónak, a honvéd főtörvényszék tanácselnökének és Makay Béla ezredes-hadbírónak, a honvéd főtörvényszék rendes előadójának, szolgálati alkalmazásuk alól való fölmentését legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott. A honvéd igazságügyi tisztikar tényleges állományában őrnagy-hadbírákká a következő százados-hadbírákat: dr. Pokomándy Bélát, a budapesti I. honvéd kerületi parancsnokságnál, beosztva a VI. számú csendőrkörületi parancsnoksághoz és Cservenits Sándort, apozsonyi IV. honvéd kerületi pa-

rancsnokságnál, beosztva az V. számú csendőrkörületi parancsnoksághoz, mind kettőt a csendőrségi beosztás alól felmentés és — előbbi a szegedi — utóbbit a pozsonyi honvéd hadosztálybírószághoz való beosztás mellett; **főhadnagy-hadbírákká:** dr. Donovitz Tibor hadbírógyakornokot a budapesti I., dr. Marcis Ferenc, 8 honvéd ágyuzeszedbeli hadnagyt és dr. Keresztury Márton István, iugosi 8. honvéd gyalogezredbeli zászlóst a kolozsvári V. honvéd kerületi parancsnokságnál kinevezni méltóztatott.

Athelyezések: dr. Hüttl Gusztáv őrnagy-hadbíró, a kolozsvári V. honvédkerületi parancsnokság törzsétől, a honvédelmi miniszteriumba történt vezényleésének megszüntetése mellett, a budapesti honvéd hadosztálybírószághoz, Weinek László őrnagy-hadbíró, a szegedi II. honvédkerületi parancsnokság törzsétől, a kassai honvéd hadosztálybírószághoz, Fenyvesi Endre őrnagy-hadbíró, a honvéd főparancsnokságtól a honvédelmi miniszterium 15b. osztályába. Dr. Fischer Andor, százados-hadbíró, dr. Krantz Dezső, dr. Maugsch Béla és dr. Tóth Róbert főhadnagy-hadbírák, a honvédelmi miniszterium állományába.

A honvéd igazságügyi tisztikarban történt változások részletes kimutatását Igazságszolgáltatás rovatunkban közöljük.

28. szám.

Legfelsőbb elhatározások. Ö Felsege dr. Viola György, tart. hadnagyt, dr. Falta Béla és dr. Encsy Pál, segédorvoshelyetteseket a m. kir. honvéd orvosi tisztikar tényleges állományában főorvosokká legkegyelmesebben kinevezni; Krausz Ede, főszámvivőnek és Vághi Ignác, őrmesternek nyugállományba helyezése alkalmával az arany érdemkeresztet, legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

M. kir. honvédelmi min. rendeletek.

Adományoztatik: a 2. osztályu tisztikatonai szolgálati jel: Car István, csendőrszázadosnak. **Részesítettnek:** évi 800 korona korpótdíjban: a következő századosok: Almaj Salamon, Kálnay Géza, noszlopi Noszlopy Emil, Nyáry Győző, Király Dezső, Kiss István; a következő százados-hadbíró: Mihalovits Dezső; a honvéd orvosi tisztikarban: a következő ezredorvosok: dr. Simonyi Árpád, dr. Tomicic Márk, dr. ajkai Ajkay Zoltán és dr. Zsigmond Elek; a következő százados-kezelőtisztek: Szarvasi Sándor és Perger István; évi 400 korona korpótdíjban: a következő századosok: Steinacker Aurél, Várady Dániel, Sziklay Kálmán, Horváth Mihály, Höfer István, Naményi-Koncz Győző, Reichsmann Károly, Pethő Béla, Schuster János, Hermann János; a következő százados-gazdászati tisztek: Lányi Ármán János, Magyar Ede, Kántor Mihály, Brészel Gusztáv; a következő százados-hadbíró: Mesarovic Milivoj; a következő főszámtisztek: Jordán Géza, Balázs Zoltán. **Beosztatnak:** Thyll Sándor alezredes és Hubay János százados, a 3. honv. gy. ezrednél, előbbi különleges alkalmazásu törzstisztül, utóbbi a 3. zászlóalj parancsnokául. **Athelyeztetnek:** dr. csonoplai Mann Kálmán, tart. hadnagy, Krecsarevics Emil alezredes, budapesti 30. és madari Kreybig Rezső őrnagy, budapesti 29. Beosztatik: előbbi a 2. zászlóalj parancsnokul, utóbbi a 3. zászlóalj parancsnokul, dr. kiskfaludi Kiskfaludy László, tart. hadnagy.

Beosztatik: az 1. honvéd tábori ágyuzeszedhez; a következő századosok: tegledi Csanády Lajos, 24., lechi Zaccaria Marian, 27., Vrbanjac István, 28., Szöke András, 17. és gospici Mattanic Rezső 25. honv. gy. ezr.-hez, az ezredtörzs állomáshelyére; továbbá: Antal Sándor főhadnagy, 17. és Erdélyi Rezső hadnagy, 32. honv. gy. ezr.-hez. Biesenberger Ernő, tart. zászlós, a cs. és kir. közös hadsereg tartalékába, Szártorisz Artur tart. hadapról, a 29. honv. gy. ezr.-hez. **Szabadság engedélyeztetik:** minden illeték beszűntetése mellett öt hó tartamára: Murkovic Iván, főhadnagynak Gospic-ra. **Okiratilag megdicsértetett:** Drzaic István, csendőrkör őrmester. **Kineveztetnek:** Pauk György, Paál András, Mayer János, Csernyicska Ferenc, Winkler Adolf, Szabó Sándor csendőrkör-őrmesterré.

Előmozdítottatnak: az I-ső fizetési osztályba: I. Főszámvivők: Kemperle András, Gábor Pál, Brnad Mihály, Gerhát János, Divják Simon, Tilják József, Szoboszlai Imre, Petri Mihály, Acsovai János, Tóth Győző, Dorner József, Lázár Lázár, Nagy József, Margineán Péter, Goldstein Mór, Nagy Sándor, Dalea Fülöp, Horváth József, Németh János, Magyar Imre, Nagy Sándor, Matasek Ferenc, Ronczyk József, Kovács Imre, Köhn Samu, Wastel János, Bodor József, Feldmann Sándor, László Mihály, Géryi Sándor, Vrutyák András, Szaga Lajos. II. Nyilvántartó őrmesterek: Gergács Lajos, Zoór András, Tamás Endre, Bézsenyi János, Klein Mihály, Machil Károly, Molitor Mátyás, Sever József, Nagy József, Királyházi László, Barbuly Vazul, Koch Antal, Mihucz Gábor, Berta Ferenc, Stojanovic Károly, Léderer Bertalan, Szlovencsák György, Kocsis János, Steiner Jakab, Zukanovic György. III. Főfegyvermesterek: Schild József, Németh László, Windt Kálmán, Tagscherer József. **Athelyeztetik:** Kertész Pál, őrmester a 22. honv. gy. ezr.-hez. **A tényleges szolgálati állományba felvéteik:** Nagy Sándor szabadságot nyilvántartó őrmester. **Ideiglenes nyugállományba helyeztetik:** Bardócz Áron, csendőrkör-őrmester. **Nyugállományba helyeztetnek:** Müller Jakab, I. osztályu főszámvivő, Szücs István nyilvántartó őrmester.

A szerkesztésért és kiadásért

Dr. SZILAGYI LAJOS FELELŐS.

A lapot a „Külügy-Hadügy“ lapvállalat r.-t. adja ki.

Merkantil-nyomda (Havas és Léhner) VIII., Nemet-utca 27.

A POTTARTALEKOSI SZOLGÁLAT ELMYERÉSE ÉS NÖSÜLÉSI ÜGYEK

Irta **Dr. Sajgó Jenő** nyug. főhadnagy.

Ára 1 korona 40 fillér.

Kapható a kiadóhivatalban.

A keleti pályaudvarról				A nyugati pályaudvarról				A keleti pályaudvarra				A nyugati pályaudvarra			
vonal-szám	óra	perc	vonat neve	vonal-szám	óra	perc	vonat neve	vonal-szám	óra	perc	vonat neve	vonal-szám	óra	perc	vonat neve
912	12	05	szv.	154	5	00	szv.	339	5	00	vv.	185	12	15	szv.
310	5	40		152	5	15		645	5	20	trvez.	149	3	51	
8	6	10		122	5	25		917	5	20	szv.	151	3	05	
302	6	20	gyv.	718	5	30		309	5	30		721	5	15	
1100	6	30	szv.	4102	6	00		1905	5	30		6701	5	40	
1502	6	45	gyv.	6502	6	30		609	5	45		4103	5	45	
908	6	50	szv.	156	6	35		903	5	45		723	5	50	
1512	6	55	szv.	102	6	50	k. o.	19	5	55		133	5	55	
2	7	00	gyv.	510	7	00	exv.	313	6	00		725	6	00	
602	7	05		1402	7	05	gyv.	17	6	05		901 ¹⁾	6	10	
1002	7	10		156a	7	35	szv.	1707	6	15		701 ²⁾	6	10	
1302	7	20		104	7	55	gyv.	11	6	25					
402	7	25		158	8	00	szv.	1505	6	30	gyv.				
312	7	30	szv.	708	8	25	gyv.	513 a ¹⁾	6	30	szv.				
908	7	45		712	8	30	szv.	1007	6	45	szv.				
608	7	50		184	8	45		407	6	50					
1102 ¹⁾	8	05	gyv.	4104	9	05		1003	7	00	gyv.				
406	8	10	szv.	114	9	15		315	7	05	szv.				
512	8	20		180	9	43		913	7	20					
1906	8	25		162	11	00		517	7	25					
508	8	35		6504	11	10		917a	7	25					
2a	8	50	gyv.	136 ¹⁾	11	35		317	7	30					
1703	8	55	szv.	116	12	00		319	7	40					
22	9	30		Délután				21	7	45					
1508 ¹⁾	9	35	gyv.	164	12	05	szv.	1309	8	00					
918	10	00	szv.	714	12	15		1513	8	15					
1112	10	45		1404	12	20	gyv.	911	8	20					
516	11	40		138	12	25	szv.	519	8	35					
24	11	55		4106	12	30	szv.	321	8	45					
314 ²⁾	12	00		166	1	00		1005	9	00	gyv.				
Délután				4128 ²⁾	1	05	trvez.	13	9	15	szv.				
914	12	20	szv.	730	1	20	szv.	913	9	25					
314	12	30		106	1	30	szv.	307	9	35					
10	12	30		168	1	35	szv.	5	10	05	gyv.				
1008	12	45		4108	1	50		409	10	20	szv.				
24a ²⁾	1	00		108	2	00	gyv.	23	10	35					
1504	1	20	gyv.	126	2	10	szv.	695	11	20	gyv.				
316	1	25	szv.	120	2	15		Délután							
612	1	35		170	2	20		323	12	10	szv.				
1304	1	40	gyv.	506	2	25	gyv.	611	12	30					
404	2	00		4110	2	30	szv.	301	12	50	gyv.				
4	2	05		704	2	40	gyv.	908	1	00					
604	2	10		6710	2	45	szv.	401	1	05					
916	2	15	szv.	6503	2	50		7	1	20	szv.				
304	2	20	gyv.	172	3	10		401	1	05					
318	2	25	szv.	140	3	55		601	1	25	gyv.				
320	2	30		174	4	10		1201	1	30					
26	2	30		716	4	20		1	1	40					
518	2	40		110	5	15	gyv.	1901	1	55					
1202	2	45	gyv.	142	5	20	szv.	325	2	10	szv.				
1502	2	55		176	5	50		1501	2	20	gyv.				
904	3	20		128	6	00		1301	2	25					
520 ²⁾	3	25	szv.	724	6	20		919	2	40	szv.				
1016	3	30		722	6	10		23a	3	00					
410a	4	25		144	6	25		521	3	40					
18	4	30		4114	6	40		1111	4	15					
606	5	00	gyv.	726	6	45		327	4	35					
6	5	10		1406	6	50	gyv.	329	4	55					
410	5	10	szv.	130	6	55	szv.	511	6	00					
324	5	20		726a ²⁾	7	00		15	6	20					
522a	5	40		178	7	15		1507 ²⁾	6	25	gyv.				
308	5	55		186 ⁴⁾	7	25		3a	6	35					
514	6	15		728	7	35		1705	7	00	szv.				
326	6	25		6508	7	40		907	7	20					
28	6	30		710	8	05		607	7	25					
328	6	40		132	8	10		421	7	35	vv.				
1004	6	45	gyv.	182	8	20		1109	7	40	szv.				
731	7	05	szv.	1408	8	40		305	7	45					
524 ⁴⁾	7	10		118	9	30		25	7	50					
16	7	20		502	9	35	gyv.	523 ²⁾	8	10					
332	7	30		184	10	05	szv.	405	8	20					
1703	7	45		706	10	15	gyv.	329a ²⁾	8	35					
1006	7	50	gyv.	504	10	50		9	8	45					
1514	8	00	szv.	720	10	55	szv.	1511	8	50					
910	8	05		4116	11	10		1001	9	05	gyv.				
528 ⁴⁾	8	30		902 ²⁾	11	30	k. o.	331	9	19	szv.				
1908	8	40		702 ⁴⁾	11	45	k. o.	1907	9	20					
334	8	40		146	12	00	szv.	603	9	20	gyv.				
1308	9	15						27	9	50	szv.				
610	9	30						303	9	55	szv.				
1506	10	00	gyv.					915	9	55	szv.				
408	10	05	szv.					403	9	55	gyv.				
1010	10	25						905	10	00					
12	10	55						1303	10	10					
338	11	05	vv.					333	10	25	szv.				
614	11	25	vv.					525	10	35					
422	11	35	vv.					1503	10	45	gyv.				
14a	11	55	szv.					25a ⁴⁾	11	00	szv.				
								1101 ²⁾	11	10	gyv.				
								325 ⁴⁾	11	15	szv.				
								3	11	45	gyv.				

1) Junius 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
 2) Vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
 3) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
 4) Nagykátától Szolnokig csak szombaton és ünnep előtti köznapokon közlekedik.
 5) Csak hétköznapokon közlekedik.

1) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től közlekedik.
 2) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
 3) Vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.
 4) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
 5) Minden kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnapon közlekedik.
 6) Minden hétfőn, szerdán és szombaton közlekedik.

1) Csak vasárnapról hétfőre hajló éjjelen közlekedik.
 2) Junius 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
 3) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
 4) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
 5) Csak hétfőn és kettős ünnep utáni köznapokon közlekedik.
 6) Csak hétköznapokon közlekedik.

1) Érkezik minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnapon.
 2) Érkezik minden hétfőn, csütörtökön és szombaton.
 3) Vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
 4) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től közlekedik.
 5) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

A vonatok indulása és érkezése Budapest-Józsefvárosra.

Indulás			Érkezés		
vonal-szám	óra	perc	vonal-szám	óra	perc
330 ¹⁾	7	00	510 ²⁾	4	00
			517	5	10
			311 ²⁾	5	30

A vonatok indul

